

JOAQUIM VERGES*

Per què es privatitza

Amb la política de privatitzacions de l'actual govern es dona una contradicció ben xocant. Les declaracions polítiques sobre el perquè és bo privatitzar empreses públiques no és que no es corresponguin exactament amb els fets sinó que senzillament no tenen res a veure amb la major part d'operacions de privatització que realment es fan. D'una banda el govern diu que cal privatitzar per tal de sanejar l'economia, donant –i volent donar– a entendre amb això que es vol privatitzar per tal d'eliminar les despeses de l'estat destinades a cobrir les pèrdues de certes empreses públiques. Però per altra banda gairebé totes les operacions de privatització que han anat fent-se durant els darrers dos anys han afectat o afecten exclusivament empreses com ara Telefónica, Argentaria, Tabacalera, Repsol o Endesa, les quals no solament no es recorda que hagin presentat mai pèrdues sinó que ocupen els primers llocs entre les empreses –privades o públiques– amb majors beneficis d'Espanya.

No fa gaire el ministre d'Indústria, Josep Piqué, manifestava en una conferència de premsa que l'objectiu de "la privatització del sector públic empresarial és abordar frontalment un problema històric que era un llast per a l'estat". Una tal declaració suggereix automàticament al receptor del missatge que es refereix, per exemple, a Renfe o a les mines de carbó; però en la mateixa conferència de premsa l'única privatització de què parlava el ministre era la de l'elèctrica Endesa, una de les empreses espanyoles amb majors beneficis.

Certament, s'han fet operacions de privatització d'empreses públiques "deficitàries" o que presentaven problemes financers, venent-les a empreses o grups privats. Però el fet és que les operacions d'aquests tipus (les dues últimes: la de La Lactaria Espanola (l'antiga llet Ram), fa tres anys; i les drassanes Barre- ra, fa unes setmanes) no es poden comparar –en magnitud econòmica– a la privatització de veritables gegants multinacionals com són Repsol, Telefónica o Endesa. A tall d'ilustra-

ció, els beneficis anuals de Repsol són unes 450 vegades l'import de les pèrdues que presentava la Ram quan es va privatitzar.

Quan l'estat ven a inversors privats les accions d'empreses com Repsol o Endesa –dos dels pocs grups empresarials potents amb què compta l'economia espanyola– està clar que obté uns ingressos importants, però també està clar que aquestes privatitzacions no contribueixen de cap manera a millorar la competitivitat de l'economia. Ni tampoc a reduir les despeses de l'estat, sinó en tot cas al contrari: es reduiran els ingressos per dividendes que fins ara rebia l'estat d'aquestes empreses.

En definitiva, en aquest tema de les privatitzacions es dona una mena de mistificació política, o, si es vol, de tergiversació flagrant de la realitat davant l'opinió pública. I, a més, dintre d'aquesta cerimònia de la confusió oficiada des del govern, no deixa de ser sorprenent l'escassa traça o interès demostrats per l'oposició pel que fa a combatre tal tergiversació, desfer el malentès, o, simplement, per aclarir la qüestió davant els ciutadans. És privatitza fonamentalment per recaptar diners (amb què reduir deficit i endeutament públics, i, així, presentar bones notes econòmiques davant la Unió Europea), aquesta és la simple realitat que convé tenir present. Sobretot quan aquesta història no s'ha acabat, perquè les noves privatitzacions en marxa (Retevisión, Red Eléctrica Espanola, Iberia i Trasmediterrànea, entre d'altres) afecten també empreses públiques que ben segur seran atractives per als inversors privats perquè no sols dominen activitats estratègiques, sinó que presenten substancials beneficis.

“Es privatitza fonamentalment per recaptar diners amb què reduir deficit i endeutament públics i així presentar bones notes davant la UE.”

**Catedràtic d'Economia Financera de la UAB*